

30.08.2022

Asia/4

§ 156

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2025

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025
- 2 Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2032
- 3 Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2023–2032
- 4 Irtaimen omaisuuden hankinnat
- 5 TAE23 laatimishjeet KH_13.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 27.6.2022 § 505 päättämät periaatteet:

"Hyväksyessään talousarvioehdotuksen vuoden 2023 raamin ja laatimisohejeet kaupunginhallitus kehotti lauta- ja johtokuntia valmistelemaan talousarvioehdotuksensa seuraavin periaattein. Talousarvioehdotuksen 2023 raami ja laatimisohejeet perustuvat:

- Yleisen talouskehitykseen ja sote-uudistuksen huomioimiseen kaupungin verorahoituksessa 2023–2025
- Sote-uudistuksen ja HKL:n yhtiöittämisen huomioimiseen strategian taloustavoitteissa (ml. sisäinen laskutus kaupungin ja sotepen välillä)
- Kaupunkistrategian käyttötalouden vastuuperiaatteeseen sekä kokonaisinvestointien mitoittamisen tavoitteisiin (toiminnan ja investointien rahavirran taso sekä lainakannan kasvu).

Helsinki toteuttaa vastuutaan julkisen talouden kestävyuden turvaamisessa. Kaupunkistrategian mukaisesti vuoden 2023 raami perustuu valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä strategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Strategian mukaisesti vuosittaiset talousarviot, ja tätä edeltävä talousarvioehdotuksen raami, eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotaso."

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan (jatkossa sotepe-toimialan) rahoitus tulee valtiolta, jossa kaupungin vastuuperiaatteen kaltaisesti yleiskatteellinen rahoitus on sidottu kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä lakisääteisten tehtävämuutosten rahoitukseen. Valtion rahoitusmallissa on ongelmallista, että hyvinvointialueen osuus vuoden 2022 siirtävistä kustannuksista perustuu tilinpäätöksen 2021 ja talousarvion 2022 keskiarvolukuun. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa sitoo Helsingin kaupungin kaupunkistrategiassa asetettu tuottavuustavoite.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus (jatkossa sote-uudistus) on maamme tähän mennessä suurin palvelujen ja hallinnon uudistus. ErillISRatkaisun mukaisesti Helsinki jatkaa ainoana kuntana järjestämisvastuullisena sosiaali- ja terveydenhuollossa ja pelastustoitmessä. Henkilöstön asema säilyy ja työnantaja on edelleen Helsingin

kaupunki. Uudistuksen myötä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtionohjaus vahvistuu. Strategisessa suunnittelussa huomioidaan jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluille sekä pelastustoimelle asetettavat valtakunnalliset nelivuotiset tavoitteet sekä ministeriöiden antama ohjaus. Sotepe-toimialaa ohjataan lainsäädännöllä sekä ministeriöiden kanssa käytävissä vuosittaisissa neuvotteluissa. Sotepe-toimialan rahoituksen eriyttämisestä seuraa muutoksia kaupunkiyhteisten palvelujen järjestämiseen ja rahoitukseen.

Sotepe-toimialan palvelustrategia laaditaan talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §). Palvelustrategian hyväksyy Helsingin kaupunginvaltuusto syksyllä 2022. Pelastustoimea ohjaa pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §). Palvelustrategia tukee Helsingin kaupunkistrategian toteutumista ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon eri asiakasryhmien palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Uusi lainsäädäntö määrittelee palvelujen järjestämisvastuuta aikaisempaa täsmällisemmin. Sote-uudistuksen myötä palvelujen järjestämisen kokonaisuutta arvioidaan aiempaa systemaattisemmin. Palvelustrategiassa kaupunkistrategian tavoitteita täsmennetään ja täydennetään toimialan yhteisillä järjestäjätason tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla helsinkiläisille.

Keskeiset painopisteet vuodelle 2023

Valtakunnallisen sote-uudistuksen myötä Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala ja pelastuslaitos yhdistyvät yhdeksi toimialaksi 1.1.2023. Uuden sotepe-toimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2023 ovat:

- sosiaali- ja terveystoimialan sekä pelastuslaitoksen yhdistämistä koskevan uudistuksen toimeenpano
- henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen
- palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla
- koronapandemiasta palautuminen.

Sote-uudistuksessa valtion ohjaus kasvaa, kun sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi rahoitetaan suoraan valtion talousarviosta. Uudistuksen tavoitteet ja lainsäädäntö määrittävät palvelujen järjestämisvastuuta ja velvoittavat järjestämisen vahvistamiseen. Pelastustoitimessa sisäministeriön valtakunnallinen ohjaus vahvistuu. Lisäksi sekä sosiaali- ja terveystoimessa että pelastustoitimessa laaditaan järjestämislakien edellyttämät omavalvontaohjelmat.

Uudella toimialalla on kolme sosiaali- ja terveyspalveluja järjestävää palvelukokonaisuutta sekä neljäntenä pelastuslaitos, joka muodostaa pelastustoimen palvelukokonaisuuden.

Henkilöstön saatavuus, riittävyys ja pysyvyys tulevat olemaan tulevina vuosina sotepe-toimialan kriittisiä haasteita. Lisäksi lainsäädännölliset muutokset muun muassa henkilöstömitoituksiin ja hoitotakuun tiukennukseen aiheuttavat henkilöstön osalta huomattavia paineita. Samalla palvelutarve kasvaa etenkin lastensuojelun vaativassa hoidossa ja ikääntyneiden palveluissa. Myös koronapandemiasta (COVID-19) johtuva hoito- ja palveluvelka lisää palvelujen ja henkilöstön tarvetta. Tilanne tulee vaikuttamaan henkilöstön sijoittumiseen, rekrytointiin ja muiden palvelujen saatavuuteen vielä pitkään.

Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa lisäämällä digitaalisia palveluratkaisuja, tarjoamalla etäpalveluja aiempaa enemmän, laajentamalla palveluaikoja mahdollisuuksien mukaan ja turvaamalla riittävä henkilöstö. Myös ennaltaehkäiseviin, oikea-aikaisiin ja matalan kynnyksen palveluihin panostetaan sekä hyödynnetään monituottajamallia ja moniammatillisuutta.

Koronapandemiasta palautumista edistetään purkamalla hoito- ja palveluvelkaa, jotta palvelut palautuvat vähintään pandemiaa edeltävälle tasolle. Edelleen vastataan korona-ajan aiheuttamiin ongelmiin, joiden pitkäaikaisvaikutuksia ei vielä pystytä täysin arviomaan. Myös esimerkiksi koronarokotukset voivat jatkua vielä pitkään. Koronapandemiasta palautumista tukevat samat toimenpiteet, jotka edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta muutenkin. Myös palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla tukee palautumista.

Esitys vuoden 2023 talousarvioksi

Esitys sotepe-toimialan vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmaksi on tämän asian liitteenä 1.

Sotepe-toimialan vuoden 2023 raami on 2 584 miljoonaa euroa, joka perustuu valtion talousarvioehdotukseen. Toimialan menoraami kasvaa yhteensä 9,2 prosenttia (233 milj. €) vuoden 2022 talousarviosta. Merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijät ovat kaupunginkanslian palveluja ja kaupunkiyhteisiä kustannuksia sekä niiden veloituksia sotepe-toimialalta 67 milj. euroa, HUS-yhtymän maksuosuuden kasvu 35 milj. euroa sekä valtion rahoituksen kohdistus lakisääteisten velvoitteiden lisääntymiseen 35 milj. euroa. Menokasvu varsinaisiin siirtyviin sotepe-palvelujen kustannuksiin vuoteen 2022 verrattuna on kuitenkin vain noin 3,0 prosenttia, ja ilman lakisääteisiä tehtävämuutoksia ainoastaan noin 1,8 prosenttia.

Sotepe-toimialan talousarviokohtina ovat sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (menoraami 1 989 milj. €) ja HUS-yhtymä (menoraami 767 milj. €). Alla olevassa taulukossa esitetään tulojen ja menojen kehitys.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio 2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	367 303	186 041	187 879	188 000	188 000
Menot	2 579 692	2 522 579	2 755 878	2 861 000	2 944 000
Netto-kustannukset ennen poistoja	-2 212 389	-2 336 538	-2 568 000	-2 673 000	-2 756 000
Poistot	13 606	16 217	16 000	16 000	16 000
Netto-kustannukset	-2 225 995	-2 352 755	-2 584 000	-2 689 000	-2 772 000
Valtion arvioitu rahoitus			2 584 000	2 689 000	2 772 000
Nettovaikutus			0	0	0
Muutos % (tulot)		-49,3 %	1,0 %	0,1 %	0,0 %
Muutos % (menot)		2,2 %	-9,2 %	-3,8 %	-2,9 %
Muutos € (menot)		-57 113	233 299	-105 122	-82 999

Sotepe-toimialan käyttötalouden toimintamenojen kokonaisraami muodostuu muun muassa laskennallisesta väestönkasvusta (25 milj. €) ja kustannustason noususta (38 milj.€) ja yhden prosentin tuottavuusvoitteesta (17 milj. €). Toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu lisää eniten kustannuksia. Talousarviota laaditaan tilanteessa, jossa inflaatiopaineet aiheuttavat merkittävää epävarmuutta ja sotepe-toimialalle vaikuttava palkkatarkaisu vielä avoinna. Alla olevassa taulukossa esitetään sotepe-toimialan toimintamenojen kokonaisraamin kehitys.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (Pl. HUS)(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio 2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	367 303	186 041	187 879	188 000	188 000
Menot	1 890 251	1 790 759	1 988 878	2 078 660	2 146 013
Toimintakate	-1 522 948	-1 604 718	-1 801 000	-1 890 660	-1 958 013
Poistot	13 606	16 217	16 000	16 000	16 000
Tilikauden tulos	-1 536 554	-1 620 935	-1 817 000	-1 906 660	-1 974 013
Muutos % (tulot)		-49,3 %	1,0 %	0,1 %	0,0 %
Muutos % (menot)		5,3 %	-11,1 %	-4,5 %	-3,2 %
Muutos € (menot)		-99 492	198 119	-89 782	-67 353

HUS-yhtymän rahoitus perustuu valtion rahoitukseen. HUS-yhtymän raami vuodelle 2023 on 767 milj. euroa, mikä on 4,8 prosenttia enem-

män kuin vuoden 2022 talousarvio. Alla olevassa taulukossa esitetään HUS-yhtymän rahoituksen kehitys.

HUS-yhtymä(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	689 441	731 820	767 000	782 340	797 987
Toimintakate	-689 441	-731 820	-767 000	-782 340	-797 987
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-689 441	-731 820	-767 000	-782 340	-797 987
Muutos % (tulot)					
Muutos % (menot)		-6,1 %	-4,8 %	-2,0 %	-2,0 %
Muutos € (menot)		42 379	35 180	-15 340	-15 647

Investoinnit ja irtain käyttöomaisuus

Sotepe-toimiala on laatinut kaupunkitasoisen linjauksen mukaan talonrakennushankkeiden rakentamishankkeen (liite 2) sekä esityksen vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista (liite 3).

Sotepe-toimialan ehdotus irtaimen omaisuuden raamiksi on 13 miljoonaa euroa, mikä on 3 miljoonaa euroa kuluvaan vuoden irtaimen omaisuuden raamia suurempi. Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat liitteenä 4.

Päätöksenteko talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelman hyväksymisessä

Talousarvioehdotuksesta vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2024–2025 päätetään samassa aikataulussa kuin palvelustrategiasta. Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025 tiedoksi ja esittää näkemyksensä niihin. Tämän jälkeen talousarvioehdotus ja taloussuunnitelma käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa, joka antaa ehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/4

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025
- 2 Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2032
- 3 Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2023–2032
- 4 Irtaimen omaisuuden hankinnat
- 5 TAE23 laatimishjeet KH_13.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto